

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права
Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний
центр МВС України

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

Сумський державний університет (Україна)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)

Національний університет харчових технологій (Україна)

Hochschule Burgenland. University of Applied Sciences (Австрія)

Jagiellonian University (Польща)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
12 листопада 2025 року

Полтава 2025

Західноафриканський валютний союз (з 1994 р.) у складі з 8 держав (Бенін, Малі, Того, ін.) подібний до франкової зони з обмеженим суверенітетом, але стабільною макроекономікою. Держави - незалежні формально.

Сучасні тенденції з 2010р. Китайський юань, цифрова валюта центральних банків (CBDC).

Однією з основних ознак є потенційне посилення суверенітету проти західного валютного впливу і, особливо, від долара США.

У якості висновку правомірно представити узагальнення тенденцій впливу валютних союзів на економічний суверенітет держав світу:

XIX ст. – валютні союзи обмежували національний суверенітет через металеві стандарти;

середина XX ст. – валютна інтеграція посилювала співпрацю, але зберігала автономію;

кінець XX – XXI ст. – глобальні валютні союзи (Єврозона, франкова зона) значно зменшили монетарну незалежність держав.

Література

1. Історія валютних союзів та їхній вплив на глобальну економіку URL: <https://garant.money/uk-UA/statti/istoriia-valiutnykh-soiuziv-ta-yikhonii-vplyv-na-hlobalnu-ekonomiku>

УДК:339.9

Жовнір Н.М., к.е.н., доцент,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

На поточному етапі розвитку глобальної економіки міжнародна економічна діяльність України відіграє ключову роль у збереженні макроекономічної стабільності, залученні інвестицій, нарощуванні експортного потенціалу та інтеграції у світові ринки. Останні п'ять років (2019–2024) стали періодом складних випробувань для країни через глобальні економічні кризи, пандемію COVID-19 і повномасштабну війну, яка триває з 2022 року. Попри ці виклики, Україна продовжує залишатися активним учасником міжнародної економічної системи, шукаючи нові можливості для зміцнення зовнішньоекономічних зв'язків.

Основними секторами експорту залишаються агропромисловий комплекс, металургія та машинобудування. Втім, унаслідок блокування Чорного моря Україна була вимушена здійснити перенаправлення експортних потоків через західні кордони та порти Європейського Союзу, що призвело до зростання

транспортних витрат. Падіння експорту та високі витрати на імпорт призвели до девальвації гривні та зниження валютних резервів.

Проте за останні роки значно зросла частка експорту послуг, передусім у сфері інформаційних технологій. ІТ-галузь демонструє стабільне зростання валютної виручки, навіть в умовах повномасштабної війни, забезпечуючи близько 7,5% ВВП України за підсумками 2024 року. Варто відзначити, що Україна стабільно посідає провідні позиції серед європейських країн за кількістю сертифікованих ІТ-фахівців та обсягами наданих аутсорсингових послуг [1, 4].

Імпорт, у свою чергу, стабільно великий, особливо щодо енергоносіїв, продукції машинобудування та хімічної промисловості.

Географічна структура торгівлі також змінилася. Після початку війни у 2022 році країни Європейського Союзу стали основними торговельними партнерами України. Особливо вагомими у цьому напрямі є Польща, Німеччина, Литва та Румунія. Водночас Китай і Туреччина залишаються важливими партнерами, хоча співпраця з ними вимагає більших зусиль через складну політичну ситуацію та зміну логістичних умов [4].

Прямі іноземні інвестиції в Україну залишаються низькими через високі ризики, слабкий захист прав власності та нестабільне економічне середовище. Традиційні країни-інвестори - Кіпр, Нідерланди та Німеччина - концентруються переважно на фінансових послугах, нерухомості та промисловості. Значний внесок у стабілізацію економіки забезпечують міжнародні організації: МВФ, Світовий банк, ЄБРР і Європейський Союз. Кредити, гранти та макрофінансова допомога дозволяють підтримувати критично важливі сфери навіть у складний період.

Однак перед країною залишаються серйозні проблеми. Зруйнована логістична інфраструктура, зниження виробничого потенціалу, демографічні втрати й високий рівень корупції створюють значні перешкоди для розвитку. Недоліки судової системи й нестабільність регуляторного середовища відлякують потенційних інвесторів, обмежуючи залучення капіталу [2].

Проте існують реальні перспективи для відновлення та зростання. Основними пріоритетами мають стати активна євроінтеграція, гармонізація законодавства з нормами ЄС, модернізація виробництва та розвиток високотехнологічного експорту. ІТ-сектор, аграрний комплекс із доданою вартістю та проекти відновлення інфраструктури є найперспективнішими напрямками.

Створення привабливого інвестиційного клімату вимагає особливої уваги. Це включає гарантування захисту інтересів інвесторів, дерегуляцію, спрощення бізнес-процедур та посилення охорони прав власності. Важливим кроком також є розвиток експортно-кредитного агентства, здатного страхувати ризики та надавати підтримку національним експортерам [3].

Міжнародна економічна діяльність України в найближчі роки залишатиметься ключовим фактором її економічного відновлення. Співпраця з міжнародними партнерами, залучення інвестицій, розширення експортного

потенціалу та інтеграція до європейського економічного простору відкривають для країни нові горизонти. Водночас необхідно зосередитись на внутрішніх реформах, боротьбі з корупцією та створенні сприятливого бізнес-середовища. Отже, незважаючи на виклики та складнощі, Україна поступово адаптується до сучасних умов світової економіки, активно шукаючи можливості для розвитку та інтеграції у глобальний економічний простір.

Література

1. Брензович К. С. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної торгівлі бізнес-послугами URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/23_1_2019ua/8.pdf (дата звернення: 26.10.2025).
2. Гаврилюк І. Зовнішньоекономічна діяльність України з країнами Європейського Союзу. Економіка та суспільство. - № 59. - 2024. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3344/3271> (дата звернення: 29.10.2025).
3. Сучасний стан та перспективи економічного розвитку України: теорія, методологія, практика : колективна монографія / Кол. авторів. Полтава: ПП «Астрая», 2023. 225 с.
4. Шамборовський Г. О. Сучасний стан та перспективи зовнішньої торгівлі України. *Агросвіт*. № 9. 2024. С. 28-35.

УДК 338.242.44:338.268(477)

Кушніренко О.М., д.е.н., доцент
Романовська Н.І., к.е.н., доцент

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування
Національної академії наук України», м. Київ

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ОРІЄНТИРИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МАШИНОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

Енергетичне машинобудування України відіграє стратегічну роль у процесі відновлення енергетичної інфраструктури, модернізації енергетичного сектору та забезпечення енергетичної безпеки держави. Галузь поєднує виробничий, науковий і технологічний потенціал, формуючи основу для реалізації державної політики сталого розвитку та інтеграції у світові ланцюги доданої вартості.

Військові руйнування енергетичних об'єктів створили гостру потребу у відновленні генеруючих потужностей, виробництві турбін, генераторів, систем автоматизації та модернізації наявних енергетичних комплексів. Провідну роль у цьому процесі відіграють наукові інститути НАН України, зокрема Інститут енергетичних машин і систем ім. А. М. Підгорного, Інститут проблем безпеки АЕС, Інститут технічної теплофізики, Інститут електродинаміки, Інститут проблем міцності ім. Г. С. Писаренка та Інститут електрозварювання ім. Є. О.